Instanțe judecătorești naționale

Finlanda

Această secțiune vă oferă informații despre instanțele generale și administrative din Finlanda.

Instanțe generale și administrative – introducere

Instanțele finlandeze sunt împărțite în **instanțe generale**, care tratează cauzele penale și civile, **instanțe administrative**, care asigură supravegherea judiciară a actelor administrative, și anumite **instanțe speciale**.

Termenul **„instanțe generale"** se referă la instanțele a căror competență este generală. Cu alte cuvinte, acestea soluționează litigii care nu intră în sfera de competență a niciunei alte instanțe judecătorești. Instanțele generale din Finlanda sunt alcătuite din

20 de **tribunale districtuale** (*käräjäoikeudet/tingsrätterna*),

5 **curți de apel** (*hovioikeudet/hovrätterna*) și

Curtea Supremă (*korkein oikeus/högsta domstolen).*

Instanțele administrative sunt instanțe generale administrative (*hallinto-oikeudet/förvaltningsdomstolarna*) în Finlanda.

Instanțele generale administrative sunt împărțite în Curtea Supremă Administrativă (*korkein hallinto-oikeus/högsta förvaltningsdomstolen*) și instanțele administrative regionale. În Finlanda există șase instanțe administrative regionale: instanțele administrative din Helsinki, Hämeenlinna, Finlanda de Est, Finlanda de Nord, Turku și Vaasa. În plus, Insulele Åland au o instanță administrativă separată, numită Curtea Administrativă din Åland.

Curtea Supremă Administrativă este **organul jurisdicțional care se pronunță în ultimă instanță în cauze administrative**.

Tribunale districtuale

Tribunalele districtuale funcționează ca instanțe de prim grad de jurisdicție. Acestea se ocupă de cauze penale și civile și de anumite cereri, cum ar fi divorțurile. În prezent, în Finlanda există 20 de tribunale districtuale. Acestea au dimensiuni considerabile atât în ceea ce privește personalul, cât și numărul de cauze. Tribunalele districtuale gestionează anual aproximativ 550 000 de cauze (80 000 de cauze penale, 420 000 de cauze civile și 50 000 de cereri). Tribunalele districtuale au aproximativ 1 900 de angajați în total.

Dispozițiile și regulamentele care reglementează operațiunile și administrarea tribunalelor districtuale sunt stabilite în **Legea privind tribunalele** (*tuomioistuinlaki/domstolslag*, 673/2016), precum și în normele de procedură ale tribunalelor districtuale. Conform legii, judecătorul principal din cadrul unei instanțe de prim grad de jurisdicție este și conducătorul administrativ al respectivei instanțe.

De asemenea, un tribunal districtual are drept alți membri judecători consultanți, care participă la judecarea cauzelor penale mai grave și a cauzelor privind drepturile funciare. Consiliile municipale numesc judecătorii consultanți. Ministerul Justiției confirmă numărul judecătorilor consultanți care urmează să fie aleși de fiecare municipalitate. Remunerația acestora este plătită din fondurile statului.

Procedura în tribunalele districtuale

O **procedură civilă** într-un tribunal districtual are două etape: **pregătirea** și **audierea principală**. Pregătirea începe cu declarațiile scrise ale părților. Cauzele referitoare la cererile necontestate sunt deseori soluționate chiar în această etapă. Pregătirea sub formă orală are loc în cadrul unei audieri pregătitoare în fața unui judecător.

În cazul în care cauza nu poate fi soluționată în această etapă, aceasta este trimisă în vederea unei audieri principale separate. Unul sau trei judecători pot fi prezenți la audierea principală. Dacă este posibil, audierea principală are loc imediat după audierea pregătitoare.

În **cauzele penale** completul tribunalului variază în funcție de infracțiunea în cauză. Dacă infracțiunea este minoră, cauza poate fi audiată de un singur judecător, în timp ce infracțiunile mai grave sunt de obicei audiate de un complet format dintr-un judecător și doi judecători consultanți sau din trei judecători.

Procedura penală respectă aceleași principii ca în cauzele civile. De asemenea, o cauză penală poate începe cu o audiere pregătitoare. Instanța poate solicita pârâtului să-și prezinte punctele de vedere înainte de audierea principală. Procedura este orală, iar hotărârea se bazează pe faptele și probele prezentate instanței de către părți. Toate dovezile sunt administrate în cadrul audierii principale. De asemenea, în cauzele penale, audierea principală are loc imediat după audierea pregătitoare, dacă este posibil. Completul instanței nu se poate modifica în timpul desfășurării audierii principale. Unele cauze penale pot fi examinate, în condițiile prevăzute de lege, printr-o procedură scrisă, fără organizarea unei audieri principale.

În cazul în care instanța nu ajunge la un **consens** în privința sentinței judecătorești, are loc supunerea la vot; fiecare membru al completului are dreptul la un vot. Atunci când se ajunge la egalitate de voturi într-o cauză civilă, va prevala alegerea judecătorului; într-o cauză penală, va prevala alternativa cea mai indulgentă.

Hotărârea constă într-o decizie și o expunere de motive. În cele mai multe cazuri, hotărârea este de obicei pronunțată la sfârșitul audierii principale. Cu toate acestea, în cauze ample sau complexe, hotărârea poate fi pronunțată la cel mult două săptămâni după audierea principală. În acest caz, părțile pot ridica hotărârea scrisă de la grefa instanței.

Curțile de apel

În Finlanda există cinci curți de apel: Helsinki, Finlanda de Est (în Kuopio), Rovaniemi, Vaasa și Turku.

În calitate de instanțe de al doilea grad de jurisdicție, curțile de apel examinează căile de atac și plângerile formulate împotriva hotărârilor tribunalelor districtuale. În unele cazuri, curțile de apel pot avea și rolul de instanțe de prim grad de jurisdicție. De exemplu, acestea examinează cauze privind infracțiunile comise în exercitarea mandatului care implică judecători sau înalți funcționari publici ai instanțelor administrative din raza lor de competență.

Fiecare curte de apel este, de asemenea, responsabilă de supravegherea funcționării tribunalelor districtuale din raza sa de competență, precum și de anumite chestiuni care țin de administrația judiciară, cum ar fi emiterea unei declarații către comisia judiciară de numiri cu privire la candidații la funcția de judecător de tribunal districtual sau de curte de apel. Curtea de apel trebuie să emită declarația în componența prevăzută de lege. Președintele curții de apel răspunde de operațiunile și productivitatea instanței.

Curtea de apel este împărțită în **departamente**. Un departament este format dintr-un șef de departament și alți judecători. Cauzele sunt, de obicei, audiate de un complet format din trei judecători.

Procedura în curțile de apel

În anumite cauze penale și civile, apelantul are nevoie ca instanța de apel să admită calea de atac în vederea unei examinări suplimentare. Dispozițiile privind admiterea căii de atac în vederea unei examinări suplimentare sunt prevăzute de lege. Examinarea cauzei are loc prin procedură scrisă sau în cadrul unei audieri principale orale.

Curtea Supremă

Curtea Supremă reprezintă **cel mai înalt grad de jurisdicție** din Finlanda. Aceasta este împărțită în camere, care au un cvorum din cinci membri prezenți. Pentru trimiterea unei cauze la Curtea Supremă, o parte relevantă trebuie să solicite autorizația pentru recurs împotriva unei hotărâri emise de o instanță judecătorească. Curtea Supremă examinează cererea și decide dacă autorizația de recurs poate fi acordată în cauza respectivă. Decizia este luată de un **complet** format din doi sau trei membri. Autorizația pentru recurs poate fi acordată numai în condițiile prevăzute de lege.

Din 1980, Curtea Supremă reprezintă o instituție de stabilire a precedentului. În practică, o decizie a Curții Supreme creează o normă de drept pe care alte instanțe trebuie să o urmeze în cauze similare. Autorizația pentru recurs nu este necesară în cauzele în care o curte de apel a acționat ca instanță de prim grad de jurisdicție.

Funcționarea Curții Supreme este prezidată de **președintele** său. Ceilalți membri ai Curții Supreme sunt numiți judecători. O cauză poate fi prezentată de secretarul general, de un consilier referent, de un secretar judiciar superior sau de un secretar judiciar.

Pe lângă aspectele ce țin de procedura judiciară, Curtea Supremă este responsabilă și de numirea judecătorilor instanțelor generale în funcții pe durată determinată mai mare de un an. De asemenea, Curtea Supremă oferă declarații cu privire la proiectele de lege și grațierile prezidențiale transmise președintelui republicii pentru confirmare.

Procedura la Curtea Supremă este de obicei **scrisă**, dar pot fi organizate **audieri**, dacă este necesar.

Instanțe administrative generale

Instanțe administrative

Constituția Finlandei impune respectarea strictă a legii în toate activitățile publice. O persoană sau o corporație care consideră că o decizie a unui stat sau a unei autorități locale într-o chestiune care o privește este ilegală are, de regulă, dreptul de a ataca decizia.

La emiterea unei decizii, o autoritate trebuie să ofere informații despre modul și locul în care poate fi atacată decizia. În multe cazuri, este posibil să se solicite în primul rând o rectificare de la autoritatea administrativă relevantă, după care o parte care cade în pretenții poate introduce o cale de atac la o instanță administrativă. Districtele judiciare ale instanțelor administrative se bazează pe regiunile finlandeze, astfel încât un district acoperă una sau mai multe regiuni.

În calea de atac, instanța administrativă examinează legalitatea deciziei autorității. În cazul în care apelantul este nemulțumit de decizia instanței administrative, în majoritatea cazurilor acesta poate face recurs la Curtea Supremă Administrativă sau, cel puțin, poate să se adreseze Curții Supreme Administrative pentru obținerea autorizației de recurs.

Dispozițiile privind instanțele administrative sunt prevăzute în Legea instanțelor administrative (*hallinto-oikeuslaki/lag om förvaltningsdomstolarna* 430/1999), în Decretul Guvernului privind competența instanțelor administrative (*valtioneuvoston asetus hallinto-oikeuksien tuomiopiireistä/statsrådets förordning om förvaltningsdomstolarnas domkretsar* 865/2016) și în diverse regulamente de procedură. Dispozițiile procedurale aplicate instanțelor administrative sunt prevăzute în Legea procedurii judiciare administrative (*hallintolainkäyttölaki/förvaltningsprocesslag* 586/1996).

Aproximativ 20 000 de căi de atac sunt introduse anual la instanțele administrative. Majoritatea acestor cauze vizează căi de atac, dar instanțele administrative iau, de asemenea, în considerare contenciosul administrativ și deciziile autorităților administrative prezentate spre aprobare. Clasificarea conform registrelor include aproape 300 de categorii diferite de cauze, ceea ce demonstrează o mare varietate de cereri examinate de instanțele administrative. Instanțele administrative sunt instanțe regionale generale și, de regulă, se ocupă de toate problemele de justiție administrativă. Totuși, unele cauze sunt limitate la anumite instanțe administrative:

Curtea Administrativă din Helsinki are competență exclusivă în materie de taxă pe valoarea adăugată și de taxe vamale;

Curtea Administrativă din Vaasa are competență exclusivă în materie de autorizații și obligativitate în temeiul Legii apei și al Legii privind protecția mediului;

Curtea Administrativă din Hämeenlinna examinează căile de atac privind subvențiile agricole, sprijinul pentru dezvoltare rurală și sprijinul structural acordat în domeniul agriculturii;

Curtea Administrativă a Finlandei de Nord examinează căile de atac în materie de subvenții pentru creșterea renilor și mijloacele de trai naturale, precum și pe cele din anumite cauze soluționate în baza Legii Skolt (*kolttalaki/skoltlag* 253/1995).

Membrii unei instanțe administrative sunt judecătorul-șef și judecătorii instanței administrative. Judecătorul-șef gestionează activitatea instanței și răspunde de productivitatea acesteia. O instanță administrativă se poate împărți în departamente în vederea desfășurării activității sale. Un departament este condus de un judecător cu pregătire în domeniul juridic, numit șef de departament. Pe lângă judecătorii instanțelor administrative, personalul instanțelor administrative include referenți și personal de birou. Numărul total al membrilor personalului instanțelor administrative este de aproximativ 550.

Completurile de judecată ale unei instanțe administrative

Instanțele administrative sunt instanțe colegiale, care au în mod normal un cvorum format din trei membri prezenți. Membrii unei instanțe administrative sunt judecătorul-șef și judecătorii instanței administrative. În anumite cauze, cum ar fi cele în care este vorba despre sănătatea mintală sau luarea în îngrijire a unui copil, un membru expert cu fracțiune de normă participă, de asemenea, la examinare și la hotărârea în cauză. Cauzele care țin de Legea privind protecția mediului și de Legea apei sunt examinate de un complet format din membri cu pregătire în domeniul juridic, precum și experți în științe naturale sau inginerie. Completul obișnuit de decizie în astfel de cauze este format din patru membri.

Instanțele administrative pot hotărî, de asemenea, în anumite căi de atac simple în completuri mai mici, cu condiția ca acest lucru să nu afecteze negativ protecția juridică a părților.

În anumite căi de atac, enumerate în lege, se poate hotărî în complet de doi membri atunci când problema este clară și nu necesită o nouă interpretare a legii. Printre acestea se numără anumite căi de atac privind impozitele pe venit, domeniul imobiliar, taxele auto și autorizațiile de construcție. În cazul în care membrii unui complet format din două persoane nu sunt de acord cu hotărârea, cauza trebuie soluționată de un complet normal format din trei membri. Un membru poate soluționa, de exemplu, căile de atac cu privire la amenzile de parcare, taxele pentru vehicule tractate, permisele de conducere și amenzile de transport public. Un membru poate, de asemenea, să ia decizii cu privire la toate interdicțiile provizorii privind executarea și să interzică sau să suspende executarea impozitelor sau a plăților.

Procedura în instanțele administrative

În instanțele administrative, examinarea cauzei are loc în principal prin procedură scrisă, dar audierile și deplasările la fața locului au devenit mai frecvente în ultimii ani. Numărul de audieri a crescut în special în cauzele privind protecția copilului sau resortisanții străini.

De regulă, apelantul sau reclamantul are obligația de a-și prezenta cererile și motivele pentru acestea. Cu toate acestea, instanța administrativă este responsabilă *ex officio* de asigurarea examinării corecte a cauzei. Conform Legii procedurii judiciare administrative, instanța administrativă trebuie să examineze cauza în măsura impusă de imparțialitatea și corectitudinea procedurii și de natura cauzei.

Instanțele administrative își propun să audieze cauzele în ordinea în care sunt primite. Cu toate acestea, anumite probleme sunt audiate de urgență. Odată ce o cerere a ajuns pe rolul unei instanțe administrative, referentul pregătește cauza. Printre referenții la instanțele administrative se numără judecătorii asistenți și notarii, uneori și judecători administrativi. Referentul răspunde de obținerea tuturor declarațiilor sau rapoartelor solicitate de la autoritățile competente, precum și de audierea părților.
Odată cererea pusă pe rol, condițiile preliminare pentru procedură sunt examinate și, în cauzele de apel, o declarație și orice documente relevante privind contextul sunt obținute de la autoritatea responsabilă cu decizia atacată. Apoi sunt audiate orice alte părți și apelantul.
Referentul pregătește un proiect de hotărâre cu privire la cauza examinată. Judecătorii se familiarizează cu documentele și cu proiectul de hotărâre, după care cauza este soluționată într-o ședință a instanței administrative.
Instanța administrativă ia în considerare toate circumstanțele apărute în cauză și decide care dintre acestea sunt relevante pentru hotărâre. Dacă membrii care participă la hotărâre nu ajung la un consens, se votează. Referentul are dreptul de a declara opinie separată în cauză. După ședință, expunerea motivelor poate fi în continuare revizuită și, odată semnată, hotărârea este comunicată părților.

Curtea Supremă Administrativă

Curtea Supremă Administrativă este organul jurisdicțional care se pronunță în ultimă instanță în cauze administrative și are cele mai înalte puteri judiciare în materie de procedură judiciară.
Majoritatea categoriilor de cauze soluționate de Curtea Supremă Administrativă reprezintă căi de atac vizând alte instanțe administrative. În unele cazuri, apelantul trebuie să solicite mai întâi admiterea introducerii căii de atac la Curtea Supremă Administrativă.
În Finlanda, pot fi, de asemenea, atacate deciziile luate de guvern sau de un minister, adică organele reprezentând cele mai înalte puteri executive.
Curtea Supremă Administrativă poate, de asemenea, să dea declarații și să prezinte propuneri cu privire la chestiuni legislative. De asemenea, aceasta supraveghează procedura judiciară din domeniul său de competență. Obligația sa este să se asigure că sistemul instanțelor administrative funcționează la unison și într-un mod eficient. Curtea Supremă Administrativă este responsabilă și de numirea judecătorilor instanțelor administrative în funcții pe durată determinată mai mare de un an.
Președintele conduce activitățile Curții Supreme Administrative. Ceilalți membri ai Curții Supreme Administrative sunt numiți judecători. Există aproximativ 20 de judecători. În plus, Curtea Supremă Administrativă are aproximativ 50 de referenți și un număr corespunzător de alți angajați. Curtea Supremă Administrativă este împărțită în camere. Secretarul general conduce personalul de birou.
Aproximativ 6 000 de căi de atac sunt introduse anual la Curtea Supremă Administrativă. Cauzele introduse la Curtea Supremă Administrativă sunt, în general, soluționate de un complet format din cinci judecători. În cazul refuzului admiterii introducerii unei căi de atac, completul poate fi format din trei judecători. În cazurile menționate în Legea apei și în Legea privind protecția mediului, precum și în cauzele referitoare la anumite drepturi de proprietate intelectuală, cum ar fi brevetele, camera este formată din membri cu pregătire în domeniul juridic și doi membri experți cu fracțiune de normă. Membrii experți au statut de judecători independenți. La Curtea Supremă Administrativă, examinarea cauzei are loc în primul rând prin procedura scrisă; mai puțin de 10 audieri și deplasări la fața locului sunt organizate în fiecare an.

Baze de date juridice și site-uri web

Denumirea bazei de date

Site-ul web Finlex

Site-ul web al sistemului judiciar finlandez

Accesul la site-ul web sau la baza de date este gratuit?

Da, accesul este **gratuit**.
Site-ul web Oikeus.fi conține informații despre sistemul judiciar din Finlanda. Acesta este un serviciu online centralizat pentru persoanele care solicită informații privind instanțele, procurorii, executorii judecătorești, birourile de asistență judiciară și alte organisme publice care se ocupă de administrarea justiției din Finlanda.
Acesta include, de exemplu, jurisprudența recentă furnizată de curțile de apel și de instanțele administrative. Mai multe baze de date extinse privind Curtea Supremă, curțile de apel, instanțele administrative și cele speciale pot fi accesate la serviciul gratuit Finlex, menținut de Ministerul Justiției din Finlanda.
Ultima actualizare: 02/02/2021

Versiunea în limba naţională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea naţională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.